

Vnitroskupinové financování z pohledu převodních cen[#]

David Hejduk^{} – Barbora Rýdlová^{**}*

Úvod

Transferové oceňování je v současnosti velmi aktuální problematikou národních a nadnárodních koncernových struktur, která si na poli oceňování zaslouží odpovídající pozornost. Jednou z velmi diskutovaných oblastí transferového oceňování neboli převodních cen je i oblast vnitroskupinového financování, zejména pak oblast vnitroskupinových půjček a nacenění souvisejících transakcí v rámci skupiny sdružených podniků. Této problematice a jejímu uchopení z pohledu převodních cen se bude věnovat tento článek.

Úvod do problematiky

Problematika finančních transakcí je velmi často skloňovanou oblastí správců daně v souvislosti s kontrolou převodních cen v kontextu daně z příjmů právnických osob, přičemž v posledních letech zejména v souvislosti s vydáním Pokynů k převodním cenám v oblasti finančních transakcí (Společný rámec BEPS: Akce 4, 8-10) ze strany Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále také „OECD“) v roce 2020 je tato oblast oceňování stále aktuálnějším tématem, kterým se znalci, daňoví poradci, nadnárodní podniky a v neposlední řadě správci daně musí při výkonu své činnosti zabývat. V návaznosti na vydání těchto pokynů vydalo Generální finanční ředitelství v České republice v srpnu roku 2021 překlad pokynů do českého jazyka včetně dalších doporučení pro české daňové poplatníky. Tato rychlá reakce finanční správy potvrzuje aktuálnost tohoto tématu a potřebu se této problematice s dostatečnou péčí a odborností věnovat. Pokyny k finančním transakcím byly rovněž inkorporovány do Směrnice OECD k převodním cenám pro nadnárodní podniky a daňové správy z ledna roku 2022.

Vzhledem k významným změnám v současném ekonomickém prostředí, které způsobila celosvětové pandemie koronaviru COVID-19, konflikt na Ukrajině, související energetická krize a další faktory, je problematika vnitroskupinového financování v rámci převodních cen o to aktuálnějším tématem. Nadnárodní podniky v dnešním prostředí turbulentního ekonomického vývoje mohou čelit velkým finančním problémům, mimo jiné právě v souvislosti s řízením likvidity. Z tohoto důvodu je právě činnost treasury a vnitroskupinové transakce s tím související pod hledáčkem finančních úřadů, kdy je zásadní, aby jednotlivé podnikové útvary věnující se právě treasury činností či činností souvisejícím s financováním společností v rámci skupiny komunikovaly s daňovým oddělením a tuto oblast převodních cen vhodně uchopily, nacenily a zdokumentovaly. Je například stěžejní, aby se vnitroskupinová půjčka opravdu klasifikovala jako půjčka (tedy dluhové financování) i pro

[#] Článek je zpracován jako jeden z výstupů výzkumného projektu Fakulty financí a účetnictví VŠE Praha, který je realizován v rámci institucionální podpory VŠE IP100040 a projektu „Nové výzvy Corporate Finance v České republice 2.0“ registrovaného u Interní grantové agentury VŠE v Praze pod registračním číslem F1/58/2021.

^{*} Ing. David Hejduk - student; Katedra financí a oceňování podniku FFÚ VŠE v Praze.

^{**} Ing. Barbora Rýdlová, Ph.D. – vedoucí katedry; Katedra financí a oceňování podniku FFÚ VŠE v Praze.

účely zdanění, kdy by v případě špatného nastavení transakce mohlo dojít pro podnik k nepříznivému zdanění z titulu reklasifikace transakce na kapitálový nástroj (Bakker a Kale 2021, s. 1-2).

V souvislosti s úpravou této oblasti stojí za zmínku kromě aktivit OECD v podobě projektu BEPS a jeho jednotlivých akčních plánů, také Směrnice OECD k převodním cenám pro nadnárodní podniky a daňové správy a další opatření či legislativní dokumenty jako například Opatření proti agresivnímu daňovému plánování neboli ATAD (v reakci na projekt BEPS), na základě kterého dochází k limitaci úrovně daňově uznatelných úrokových nákladů, k úpravě hybridních nesouladů s třetími zeměmi a dalších oblastí (Rada Evropské unie 2016; 2017). Zásadním dokumentem ze strany Rady Evropské unie je také direktiva DAC6, která se zasazuje o mezinárodní daňovou transparentci v rámci Evropské unie a vyzývá k povinné výměně informací v rámci přeshraničního zdanění a jmenuje rovněž situace v kontextu finančních transakcí, které oznamovací povinnost pod úpravou DAC6 vyvolávají (Rada Evropské unie 2018).

V kontextu současné ekonomické krize si nepříznivého vývoje v zadlužení podniků v rámci nadnárodních skupin všímá i Evropská komise, která ve svém sdělení s názvem „Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Zdanění podniků pro 21. století“ vybízí k úpravě daňových systémů, které budou motivovat jednotlivé podniky k rekapitalizaci společností a nikoli k prohlubování zadlužení, které z titulu daňové uznatelnosti úroků pro podniky může být značnou úsporou na dani (Evropská komise 2021).

Specifika převodních cen v rámci vnitroskupinových půjček.

Úvodem k bližšímu představení specifík převodních cen v rámci vnitroskupinových půjček je vhodné uvést, že pro správné nastavení a nacenění transakce vnitroskupinové půjčky tak, aby ceny byly v souladu s principem tržního odstupu ve smyslu ustanovení § 23, odst. 7 zákona o daních z příjmů, je zapotřebí respektovat jednotlivé relevantní daňové předpisy a jejich ustanovení. V souvislosti s vnitroskupinovými půjčkami jsou relevantní zejména ustanovení týkající se daňové uznatelnosti úroků, jako je například ustanovení o testu nízké kapitalizace (§ 25 zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZDP“), bod w)), dále také ustanovení v souvislosti s ATAD (konkrétně se jedná o §23e a §23f ZDP) (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Další část textu bude pojednávat o vlastní analýze konkrétní převodní ceny v rámci transakce vnitroskupinové půjčky, tedy jak by transakce měla být nejlépe vymezena a jaké aspekty či komponenty je potřeba v souvislosti s analýzou převodních cen v této souvislosti neopomenout.

Vymezení transakce vnitroskupinové půjčky

V souvislosti s vymezením předmětné transakce je zapotřebí zabývat se konkrétními ekonomickými charakteristikami předmětné transakce a s tím související analýzou vykonávaných funkcí, nesených rizik a používaných aktiv (srovnávací analýza dle Směrnice OECD). Vhodně tuto část transfer pricingové analýzy v souvislosti s vnitroskupinovými úvěry popisují ve své knize Bakker a Kale (2021), kteří kladou důraz před přistoupením k analýze obvyklé ceny za vnitroskupinovou půjčku právě na vymezení transakce a zjištění, zda transakce v celé své výši zapůjčených prostředků představuje úvěrovou transakci, tedy dluhové financování. Autoři dále popisují oblasti, které by v souvislosti s vymezením a pochopením

ekonomické charakteristiky dané transakce měly být vzaty v úvahu. Jedná se zejména o následující oblasti, jež by v souvislosti s vymezením transakce vnitroskupinové půjčky měly být zdokumentovány:

- **Účel transakce,**
- **Struktura transakce a komerční racionalita podmínek transakce** (konformita podmínek kontrolované transakce (transakce mezi spřízněnými subjekty) s tržními podmínkami),
- **Funkční a finanční substance předmětné transakce, včetně kontroly nad riziky** (kontrola věřitele nad riziky v souvislosti s poskytnutím finančních prostředků a finanční kapacita dlužníka dluh unést a schopnost nést související rizika v souvislosti se zapůjčením peněžních prostředků),
- **Analýza realisticky dostupných příležitostí oběma stranám kontrolované transakce** (analýza, zda obě strany transakce nemají na trhu dostupné alternativní, výhodnější, ekonomicky racionálnější příležitosti),
- **Dokumentace záměru a skutečného jednání spřízněných subjektů** (platí zásada přednosti skutečného ekonomického chování subjektů nad smluvními ujednáními v případě, že se tato liší, tzv. substance-over-form princip).

V návaznosti na vymezení předmětného vztahu mezi spřízněnými subjekty (předmětné kontrolované transakce), je nutné přistoupit k podrobnější analýze jednotlivých faktorů, jež mají vliv na úplatu za poskytnutí vnitroskupinové půjčky, která poskytovateli této půjčky náleží. Této analýze se dále věnuje kapitola níže, která popisuje koncepci vnitroskupinových půjček z pohledu transfer pricingu, tedy jaké komponenty takových smluvních vztahů by neměly v rámci analýzy či dokumentace převodních cen být opomenuty.

Koncepce vnitroskupinových půjček z hlediska převodních cen

Jednotlivé komponenty analýzy převodních cen v souvislosti s finančními transakcemi, resp. konkrétně s transakcemi charakteru vnitroskupinových půjček popisuje Směrnice OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy (dále také „Směrnice OECD“) v kapitole č. 10. Jedná se zejména tyto oblasti:

- Analýza transakce z pohledu dlužníka a z pohledu věřitele (tzv. two-sided approach),
- Analýza úvěruschopnosti dlužníka,
- Analýza a uchopení případných implicitních podpor (neboli účinku členství ve skupině),
- Analýza existujících smluvních garancí či záruk,
- Analýza a výběr vhodné metody pro stanovení převodní ceny (OECD 2022, s. 413-425).

Obdobně uchopuje jednotlivé zásadní komponenty transfer pricingové analýzy v této souvislosti i publikace „United Nations Practical Manual on Transfer Pricing for Developing

Countries“ (dále také „UN TP Manual“), která vymezuje obdobné oblasti, jimž by měla být věnována pozornost:

- Analýza smluvních podmínek úvěrové transakce,
- Analýza vykonávaných funkcí, podstupovaných rizik a využívaných aktiv v rámci dané transakce,
- Analýza ekonomických okolností dlužníka a věřitele,
- Podniková strategie věřitele i dlužníka (United Nations 2021, s. 376-377).

Výše uvedené vhodně shrnují autoři Bakker a Kale (2021, s. 104), kteří vymezují stavební kameny či stavební komponenty, které je potřeba vyhodnotit pro účely zjištění, zda předmětná transakce svým charakterem a svou cenotvorbou odpovídá principu tržního odstupu. Kromě důkladného vymezení předmětné transakce a sestavení zevrubné srovnávací analýzy, tedy vymezení vykonávaných funkcí oběma stranami transakce a s tím spojených podstupovaných rizik a využívaných aktiv, je možné transfer pricingovou analýzu dále zaměřit na níže uvedené oblasti.

Obr. 1: Komponenty analýzy převodních cen (vnitroskupinová půjčka)

Komponenty transfer pricingové analýzy v souvislosti s vnitroskupinovou půjčkou		
Bonita dlužníka	Okolnosti a podmínky	Objem prostředků
Za účelem posouzení rizikového profilu transakce a pro určení obvyklého rozpětí úrokových sazeb je důležité analyzovat bonitu dlužníka (včetně případné implicitní podpory v důsledku členství ve skupině).	Je nutné zajistit, že podmínky a okolnosti související s konkrétní transakcí odpovídají principu tržního odstupu, tedy okolnostem a podmínkám mezi nespojenými subjekty na trhu.	Dále musí být posouzeno, zda by si dlužník <u>mohl</u> půjčit obdobný obnos finančních prostředků od nespojené osoby na trhu a zda by <u>vůbec</u> do takové transakce <u>vstoupil</u> .
Úroková sazba		
Často chápáno jako zásadní komponenta transfer pricingové analýzy v této oblasti, v této souvislosti musí dojít ke stanovení rozpětí tržních (obvyklých) úrokových sazeb, které reflektují <u>bonitu dlužníka</u> , <u>okolnosti a ekonomické podmínky</u> konkrétní transakce a <u>objem</u> zapůjčovaných finančních prostředků.		

Zdroj: vlastní zpracování na základě Bakker a Kale (2021, s. 104)

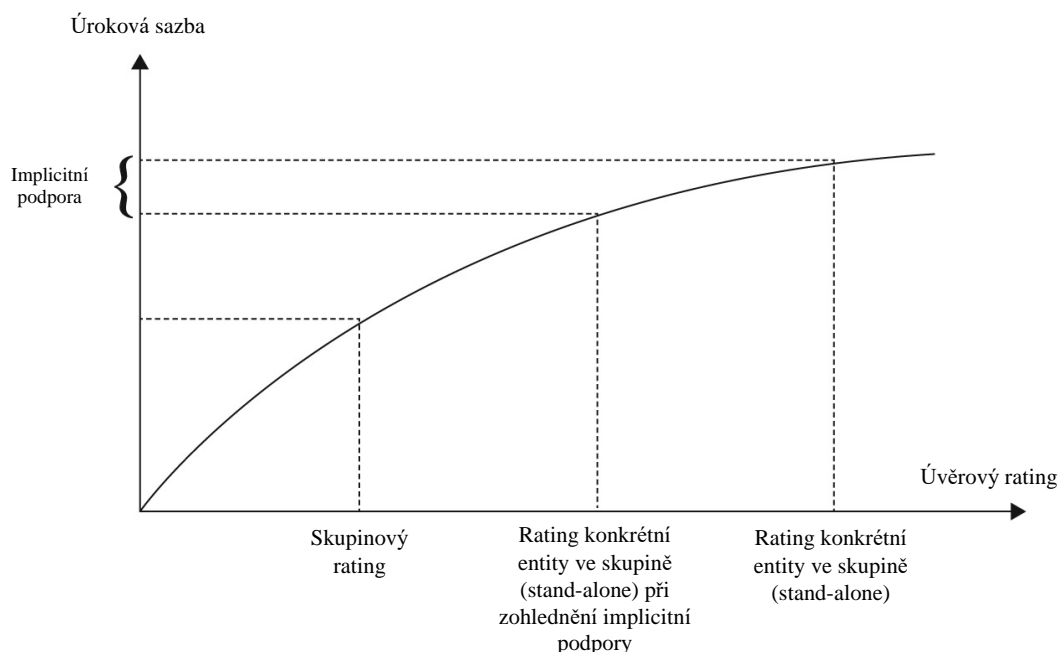
Jak již bylo uvedeno v textu výše, prvním krokem by měla být podrobnější analýza **ekonomických okolností a podmínek** za současné aplikace tzv. two-sided approach, tedy přístupu založeného na pohledu dlužníka i věřitele. V této části velmi často bývá podrobněji rozpracována funkční a riziková analýza v rámci dané transakce, přičemž analýza této

komponenty by v zásadě měla vyústit v závěr, zda podmínky předmětné transakce odpovídají běžným podmínkám na trhu, tedy situaci, kdy by nezávislý věřitel poskytoval finanční prostředky za srovnatelných podmínek nezávislému dlužníkovi (OECD 2022, s. 413).

Další komponentou, která je velmi zásadní pro cenotvorbu, tedy učení konkrétní výše převodní ceny vnitroskupinové půjčky, je **hodnocení bonity dlužníka**, neboli stanovení jeho úvěrového ratingu. Kreditní rating dlužníka je v zásadě kombinací kvalitativních a kvantitativních faktorů, které dle metodiky jednotlivých ratingových agentur ústí v přiřazení určitého ratingového stupně, který je charakteristický určitými znaky a představuje rozmezí bonity dlužníka (United Nations 2021). Prvním problémem, se kterým se můžeme při stanovení ratingu konkrétního emitenta setkat, je otázka, zda stanovit rating na úrovni skupiny (velmi často na úrovni ratingu přiřazeného mateřské společnosti) či na úrovni ratingu konkrétní entity, jež je dlužníkem v rámci konkrétní kontrolované transakce, při současné úvaze možnosti existence tzv. implicitní podpory neboli účinku členství ve skupině (Bakker a Kale 2021, s. 80).

Implicitní podpora je označení pro situaci, kdy samotné členství dlužníka ve skupině sdružených podniků má vliv na jeho úvěruschopnost a spočívá v implicitní záruce dalšího podniku ve skupině (velmi často mateřské společnosti), že v případě finančních problémů dlužníka pomůže dlužníkovi svým splatným závazkům dostát, popř. dluh a jeho splácení plně převezme (Mattsson 2010, s. 21-22). Vliv implicitní podpory na kreditní rating představuje následující obrázek.

Obr. 2: Implicitní podpora a její vliv na kreditní rating a úrokovou sazbu

Zdroj: vlastní úprava na základě Lang et al. 2021

S ohledem na výše uvedené je vhodné uvést dílčí závěr a sice, že je vhodné vždy stanovit kreditní rating na úrovni konkrétní entity dlužníka, přičemž je dále vhodné zasadit úvěruschopnost této entity do kontextu ratingu skupiny a rovněž implicitní podpory, která z titulu členství ve skupině plyne. Podrobněji se touto problematikou a zevrubnou metodologií věnuje agentura S&P ve své metodologii, na kterou pro bližší vysvětlení odkazujeme (S&P Global 2019, s. 2–4).

Další otázkou je, zda stanovit rating na úrovni emitenta, tedy konkrétní entity, která je dlužníkem, či specifikovat rating s přihlédnutím k charakteristice dané emise dluhu. Směrnice OECD a další zdroje uvádí, že by měly vždy být brány do úvahy charakteristické znaky dané úvěrové transakce a úvěrový rating emitenta by tak měl být v návaznosti na například zajištěnost, podřízenost a senioritu daného dluhového instrumentu upraven. Podrobnou metodologii k této problematice zpracovala například ratingová agentura Moody's, která navrhuje úpravu ratingu o určitý ratingový stupeň dle charakteristiky dané emise ve vztahu k referenčnímu ratingu na úrovni emitenta, který se pohybuje na úrovni seniorního nezajištěného dluhového finančního nástroje (Moody's 2017).

Objem zapůjčených prostředků a s tím související analýza, zda výše zapůjčených peněžních prostředků odpovídá tržní obvyklosti, tedy zda by nezávislý věřitel dlužníkovi obdobný objem prostředků zapůjčil a zároveň, zda dlužník s tím související rizika je schopen unést a dluh věřiteli splácet, je dalším velmi důležitým krokem v transfer pricingové analýze vnitroskupinových půjček. Tato analýza se opírá o test s názvem „Debt Service Capacity“, neboli test schopnosti obsluhy dluhu. V této souvislosti se velmi často jedná o vyhodnocení finančních ukazatelů dlužníka v porovnání s ukazateli nezávislých třetích stran (dlužníků) v nekontrolovaných transakcích s nezávislými věřiteli (Bakker a Kale 2021, s. 104-107).

Metody stanovení převodních cen v souvislosti s vnitroskupinovými půjčkami

Závěrečným krokem v rámci analýzy převodní ceny v souvislosti s vnitroskupinovou půjčkou je vyhodnocení výše úrokové sazby, za kterou by měly ve vztahu mezi spřízněným věřitelem a dlužníkem být peněžní prostředky zapůjčeny. Tento krok by měl v zásadě představovat syntézu kroků předchozích, tedy vyhodnocení konkrétních ekonomických okolností a podmínek dané transakce, stanovení ratingu konkrétního dlužníka v kontextu skupiny s upřesněním ve vztahu ke konkrétní emisi dluhu a provedení testu „Debt Service Capacity“ v kontextu vyhodnocení obvyklosti objemu zapůjčených prostředků. K tomuto závěrečnému kroku nabízí Směrnice OECD, resp. pokyny k finančním transakcím v ní obsažené, následující metody pro vyhodnocení převodních cen v souvislosti s vnitroskupinovým financováním:

- CUP = metoda srovnatelné nezávislé ceny;
- Náklady na financování;
- Swapy úvěrového selhání;
- Ekonomické modelování (OECD, 2022).

Na podrobnější popis jednotlivých metod odkazujeme právě na Směrnici OECD, případně na diplomovou práci Davida Hejduka s názvem „Stanovení obvyklé úrokové sazby ve vnitroskupinovém financování v podmínkách ČR“, kde se autor jednotlivým metodám podrobněji věnuje.

Pro účely tohoto článku budou dále komentovány pouze metody CUP a metoda ekonomického modelování, jež byly využity pro zpracování analýzy převodní ceny v kontextu konkrétní kontrolované transakce.

Metodické závěry provedené srovnávací analýzy konkrétní emise dluhu

V rámci výše uvedené diplomové práce byla provedena srovnávací analýza konkrétní úvěrové transakce mezi dvěma spřízněnými subjekty za využití dvou metod, konkrétně metody CUP a metody ekonomického modelování. Pro podrobnější postup, výsledky a detailně rozebrané závěry odkazujeme na tuto diplomovou práci. V tomto článku budou dále pouze představeny stěžejní závěry v kontextu zvolených přístupů, které upozorňují, na co by zpracovatel obdobné srovnávací analýzy neměl opomenout a jak by měl k analýze v kontextu podmínek České republiky přistoupit.

Ve výše uvedené srovnávací analýze byla provedena analýzy obvyklé úrokové sazby z pohledu dlužníka, českého daňového poplatníka. Bylo provedeno odpovídající vymezení transakce (vč. analýzy podmínek a okolností transakce a objemu zapůjčených prostředků), funkční a riziková analýza, stanovení kreditního ratingu a v návaznosti na tyto dílčí kroky bylo přistoupeno k analýze konkrétní výše úrokové sazby v rámci této transakce. Pro tyto účely byly využity 3 přístupy na pozadí metod CUP a ekonomického modelování: Databáze agentury Bloomberg (aplikace metody CUP), databáze České národní banky ARAD (aplikace metody CUP) a model nákladů cizího kapitálu (aplikace metody ekonomického modelování). Výsledky jednotlivých přístupů je možné vidět v následující tabulce.

Tab. 1: Shrnutí výsledků analýzy převodní ceny konkrétní emise dluhu

	Identifikované rozpětí/ stanovená hodnota
Databáze Bloomberg	< 1,64 % p.a. ; 3,70 % p.a. >
Databáze ČNB ARAD	< 1,72 % p.a. ; 2,80 % p.a. >
Modelování nákladů cizího kapitálu	< 2,13 % p.a. ; 2,51 % p.a. >

Zdroj: vlastní zpracování autora (Hejduk, 2022)

Jednotlivé přístupy byly v kontextu výsledků podrobeny podrobnější analýze z hlediska metodického uchopení a případné obhajoby takto stanovené převodní ceny před daňovou správou. Přístupy byly hodnoceny na základě následujících faktorů:

- Reflexe parametrů konkrétní transakce vnitroskupinového financování;
- Reflexe podmínek lokálního trhu;
- Míra tržnosti ocenění;
- Konzistence přístupu s úpravou oblasti vnitroskupinového financování podle úpravy Směrnice OECD a související české úpravy;
- Přesnost výsledků, nutnost provádět úpravy srovnatelnosti;
- Náročnost výpočtu;
- Obhajitelnost před daňovou správou – vyhodnocení.

V návaznosti na výše uvedené je možné konstatovat dílčí závěr, že při analýze převodní ceny je kladen důraz na zajištění co největší míry srovnatelnosti s předmětnou transakcí a zároveň na co největší datovou základnu srovnatelných transakcí, aby odpovídající míra srovnatelnosti mohla být zajištěna. V tomto duchu je dle názoru autora nej přesnější a nejlepší přístup založený na analýze v databázi Bloomberg za použití metody CUP, kdy databáze umožňuje provést detailní srovnávací analýzu porovnatelných transakcí, disponuje širokou datovou základnou a nabízí tak velmi přesné výsledky v návaznosti na realizované porovnatelné transakce na trhu. Databáze Bloomberg rovněž nabízí další nástroje, které umožňují provést úpravy srovnatelnosti například co do měny, délky splatnosti či přepočtu fixních/pohyblivých úrokových sazeb tak, aby srovnatelný vzorek porovnatelných transakcí přímo odpovídal transakci posuzované.

Alternativou k databázi Bloomberg v kontextu metody CUP je databáze České národní banky ARAD. Tato databáze nabízí průměrné úrokové sazby realizované českým bankovním sektorem vůči subjektům na českém trhu, její výhodou je tedy přímá vazba na podmínky lokálního trhu. Velmi velkou nevýhodou je však fakt, že databáze nabízí pouze průměrné sazby za určité obecně definované kategorie úvěrových transakcí (vymezené například intervalem objemu zapůjčených prostředků, intervalem doby splatnosti atd.), a tudíž nenabízí možnost získání výsledků pro konkrétní transakce, jež by byly co nejvíce srovnatelné s posuzovanou transakcí. Ačkoli může tato databáze nabídnout určitou aproximaci úrokových sazeb v rámci posouzení konkrétní transakce, nenabízí zpracovateli analýzy převodních cen dostatečně kvalitní výsledky, jež by byly dle názoru autora (Hejduk, 2022) vhodné pro posouzení či nastavení převodních cen v souvislosti s finančními transakcemi tohoto charakteru.

Alternativou k metodě CUP, která byla v rámci diplomové práce autorem využita, byla metoda ekonomického modelování v podobě modelu nákladu cizího kapitálu. Model je konstruován jako součet vhodně zvolené bezrizikové úrokové sazby (reflektující zejména odpovídající splatnost a podmínky lokálního trhu) a přírážky reflektující úvěrový rating daného emitenta na základě indikativně zvoleného ratingu s použitím finančního ukazatele úrokového krytí. V tomto duchu se tento model jeví jako vhodnější než metoda CUP za využití databáze ČNB ARAD, jelikož lépe reflektuje podmínky konkrétní transakce (konkrétní splatnost v návaznosti na vhodně zvolenou bezrizikovou výnosovou míru, úvěruschopnost daného dlužníka) a nejedná se o průměrné hodnoty za celý trh založené na obecně definovaných kritériích. Na druhou stranu nevýhodou tohoto přístupu je fakt, že model nevychází z konkrétních realizovaných transakcí (oproti databázi Bloomberg či databáze ČNB ARAD) a zároveň reflektuje pouze úvěruschopnost dlužníka a riziko země spojené v tomto případě s Českou republikou, přičemž další specifika transakce nejsou do modelu explicitně zahrnuta.

Závěrem je vhodné shrnout, že daňový poplatník má v zásadě 2 alternativní možnosti (v kontextu srovnávací analýzy provedené autorem v jeho diplomové práci), jak úrokovou sazbu u transakce vnitroskupinového úvěru/financování posoudit či stanovit. Jedná se buď o metodu srovnatelné nezávislé ceny (CUP) nebo o metodu ekonomického modelování. S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že nejvhodnějším přístupem v rámci metody CUP je využití databáze Bloomberg či obdobné komerční databáze, jelikož pouze takové databáze jsou schopny reflektovat většinu parametrů srovnatelnosti a poskytnout tak daňovému poplatníkovi relevantní tržní výsledky reflektující srovnatelné realizovatelné transakce na trhu. Pokud takové databáze nemá zpracovatel k dispozici, a tudíž nedisponuje dostatečně porovnatelnými daty pro posouzení předmětné transakce, je nutné přistoupit k alternativní metodě – například k metodě ekonomického modelování v podobě modelu nákladů cizího kapitálu. Pokud by zpracovatelem byla využita databáze ČNB ARAD, jednalo by se o významně nepřesné výsledky v kontextu konkrétní transakce, jelikož databáze nedisponuje dostatečnými daty z hlediska nutnosti

naplnění parametrů srovnatelnosti pro účely využití metody CUP. Zároveň by bylo možné namítnout, že rozpětí sazeb získané prostřednictvím databáze Bloomberg v případě analýzy zpracované autorem je příliš široké v porovnání s ostatními přístupy. Je potřeba zmínit, že je nutné na výsledky nazírat optikou konkrétní vyhledávací strategie, ale zároveň připouštíme, že by mohlo být předmětem dalšího výzkumu, jaké faktory zbývající variabilitu výsledků způsobují. V každém případě i takové výsledky v kontextu ostatních použitých metod nejlépe reflektují podmínky dané transakce a byly by tak nejlépe obhajitelné u případné daňové kontroly.

Vhodnost využití tohoto přístupu je možné demonstrovat i na situaci, kdy bychom v rámci vyhledávací strategie změnili kritérium úvěruschopnosti dlužníka o celou ratingovou skupinu a pozorovali bychom, jak na tuto změnu jednotlivé přístupy jsou schopny reagovat. Tuto změnu zobrazuje následující tabulka.

Tab. 2: Identifikované výsledky při změně ratingu srovnatelných finančních nástrojů (ostatní parametry strategie zůstaly nezměněny)

	Identifikované rozpětí/ stanovená hodnota
Databáze Bloomberg	< 3,83 % p.a. ; 4,21 % p.a. >
Databáze ČNB ARAD	< 1,72 % p.a. ; 2,80 % p.a. >
Modelování nákladů cizího kapitálu	< 3,11 % p.a. ; 3,57 % p.a. >

Zdroj: vlastní zpracování (Hejduk, 2022)

Jak výsledky znázorňují, zhoršení ratingu dokáže reflektovat pouze přístup založený na databázi Bloomberg a na modelu nákladů cizího kapitálu. Naopak přístup založený na databázi ČNB ARAD změnu ratingu nikterak nereflektuje, jelikož databáze neumožňuje úrokové sazby podle konkrétního ratingu emitenta filtrovat (vzhledem k tomu, že databáze nabízí průměrné sazby za celý český bankovní sektor). Dle názoru autora diplomové práce výše uvedená tabulka vhodně dokresluje vhodnost využití databáze Bloomberg, která vhodně reflektuje konkrétní parametry a zároveň se opírá o konkrétní tržní data realizovaných srovnatelných transakcí, přičemž v případě nedostupnosti takové databáze je v porovnání s databází ČNB ARAD vhodnější využití modelu nákladů cizího kapitálu jako zástupce metody ekonomického modelování dle Směrnice OECD.

Závěr

Článek si kladl za cíl představit problematiku vnitroskupinového financování, konkrétně problematiku vnitroskupinových úvěrů z pohledu převodních cen. V první části článek uvádí problematiku převodních cen a související právní úpravu, dále se zabývá specifiky převodních cen v rámci vnitroskupinových půjček, tedy představením koncepce vnitroskupinového financování z pohledu převodních cen, jak by takové transakce měly být z pohledu transfer pricingu uchopeny včetně jednotlivých komponent analýzy převodních cen a metod pro stanovení cen v souladu s principem tržního odstupu. V poslední kapitole se článek věnuje hlavním metodickým závěrům, které vyplynuly z provedené srovnávací analýzy v diplomové práci jednoho z autorů, a dává doporučení, jaký z přístupů ke stanovení převodních cen v souvislosti s vnitroskupinovými půjčkami je možné využít, aby tak stanovená převodní cena byla v souladu s principem tržního odstupu a obhajitelná před daňovou správou.

Literatura:

- [1] BAKKER, Anuschka a KALE, Sharvari ed., 2021. *Transfer Pricing and Intra-Group Financing: the Entangled Worlds of Financial Markets and Transfer Pricing*. Second Revised Edition. B.m.: IBFD Publications USA, Incorporated. ISBN 978-90-8722-730-2.
- [2] RADA EVROPSKÉ UNIE, 2016. SMĚRNICE RADY (EU) 2016/1164 ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu [online]. 19. červenec 2016. Dostupné z: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/1164/oj>
- [3] RADA EVROPSKÉ UNIE, 2017. SMĚRNICE RADY (EU) 2017/952 ze dne 29. května 2017, kterou se mění směrnice (EU) 2016/1164, pokud jde o hybridní nesoulady s třetími zeměmi [online]. 7. červen 2017. Dostupné z: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/952/oj>
- [4] RADA EVROPSKÉ UNIE, 2018. SMĚRNICE RADY (EU) 2018/822 ze dne 25. května 2018, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou 101 automatickou výměnu informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, která se mají oznamovat [online]. 5. červen 2018. Dostupné z: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/822/oj>.
- [5] EVROPSKÁ KOMISE, 2021. SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ Zdanění podniků pro 21. století [online]. 18. květen 2021. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0251&from=EN>.
- [6] OECD, 2022. *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022* [online]. B.m.: OECD Publishing. ISBN 978-92-64-92191-7. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/0e655865-en>.
- [7] UNITED NATIONS, 2021. *Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries 2021* [online]. 2021. Dostupné z: https://www.un.org/development/desa/financing/sites/www.un.org.development.desa.financing/files/2021-04/TP_2021_final_web%20%281%29.pdf
- [8] MATTSSON, Jacob, 2010. *Implicit support within intra-group financing* [online]. prosinec 2010. Dostupné z: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:393303/FULLTEXT01.pdf>
- [9] LANG, Michael, COTANI, Giammarco a PETRUZZI, Raffaele, 2021. *Fundamentals of Transfer Pricing : General Topics and Specific Transactions*. B.m.: Wolters Kluwer Law International. ISBN 978-94-035-1724-7.

- [10] S&P GLOBAL, 2019. Group Rating Methodology [online]. 1. červenec 2019. Dostupné z: <https://www.maalot.co.il/Publications/GMT20190702155208.PDF>
- [11] MOODY'S, 2017. *Notching Corporate Instrument Ratings Based on Differences in Security and Priority of Claim* [online]. 26. říjen 2017. Dostupné z: https://www.moody.com/researchdocumentcontentpage.aspx?docid=PBC_1044133
- [12] HEJDUK, David. *Stanovení obvyklé úrokové sazby ve vnitroskupinovém financování v podmínkách ČR*, 2022. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví. Vedoucí práce Barbora Rýdlová. Dostupné také z: <https://insis.vse.cz/zp/78693>
- [13] ZÁKON Č. 586/1992 SB., [b.r.]. o daních z příjmů [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

Vnitroskupinové financování z pohledu převodních cen

David Hejduk – Barbora Rýdlová

ABSTRAKT

Tento článek pojednává o problematice vnitroskupinového financování, konkrétně se zaměřuje na oblast vnitroskupinových půjček z hlediska převodních cen. Článek představuje čtenáři toto téma zprvu obecně včetně zasazení do legislativních a dalších souvislostí. Dále se text zabývá specifiky těchto finančních transakcí, jejich koncepcí z hlediska převodních cen včetně vymezení jednotlivých komponent transfer pricingové analýzy v této souvislosti. V závěru článku jsou shrnuty závěry plynoucí z provedené srovnávací analýzy konkrétní emise dluhu včetně formulace doporučení pro českého daňového poplatníka, jaké přístupy a metody ke stanovení převodních cen v souvislosti s vnitroskupinovým financováním je možné využít.

Klíčová slova: Vnitroskupinové úvěry; Převodní ceny; Finanční transakce; Vnitroskupinové financování; Kreditní rating; Bonita dlužníka; Implicitní podpora; Treasury.

Intra-group financing from a transfer pricing perspective

ABSTRACT

This article discusses the topic of intra-group financing and is specifically focusing on the area of intra-group loans from the point of view of transfer pricing. The article introduces the reader to this topic first in general including its placement in legislative and other contexts. Furthermore, the text deals with specifics of financial transactions, their concept in terms of transfer pricing, including the introduction of individual components of transfer pricing analysis in this area. At the end of the article, the conclusions resulting from the comparative analysis of a particular debt transaction are summarized, including recommendations for the Czech taxpayer, which approaches and methods to use for determining transfer prices in connection with intra-group financing.

Key words: Intra-group loans; Transfer pricing; Financial transactions; Intra-group financing; Credit rating; Creditworthiness of the borrower, Implicit support; Treasury.

JEL classification: G30